

OBSAH

Předmluva k 1. vydání.....	3
Předmluva k 2. vydání.....	5
Základní fyzikální zákony se vztahem k anesteziologii (C. Sedlák)	7
Daltonův zákon.....	7
Stavová rovnice plynu	7
Henryho zákon	8
Hagen-Poiseuilleův zákon	8
LaPlaceův zákon	9
Základy fyziologie a patofyziologie se vztahem k anestezii (J. Koutná)	10
Centrální nervový systém a celková anestezie.....	10
Dýchací systém a celková anestezie	11
Respirační funkce plic	11
Nerespirační funkce plic.....	11
Aplikovaná anatomie dýchacího systému	12
Vliv anestezie na dýchací systém.....	14
Charakteristika spontánní a umělé plicní ventilace.....	14
Terminologie vztahující se k dýchacímu systému.....	14
Krevní oběh a celková anestezie	15
Terminologie vztahující se k oběhovému systému.....	15
Vegetativní nervový systém a celková anestezie.....	16
Aplikovaná anatomie a fyziologie vegetativního nervového systému	16
Klasifikace farmak ovlivňujících vegetativní nervový systém	18
Sympatomimetika.....	18
Sympatolytika.....	22
Parasympatomimetika	23
Parasympatolytika	24
Celková anestezie (M. Adamus)	26
Farmakoanestezie	27
Inhalační anestetika	28
Rozdělení inhalačních anestetik.....	29
Používaná inhalační anestetika.....	29
Intravenózní anestetika (J. Koutná).....	31
Používaná nitrožilní anestetika.....	32
Benzodiazepiny (J. Koutná).....	35
Používané benzodiazepiny	36
Opioidy (J. Koutná)	37
Používané opioidy	38
Svalová relaxancia (M. Adamus).....	40
Aplikovaná fyziologie nervosvalového spojení	40

Aplikovaná farmakologie svalových relaxancií	42
Hlavní účinky periferního myorelaxancia	42
Čím svalové relaxans není	43
Typy periferní nervosvalové blokády	43
Klasifikace svalových relaxancií	43
Současné postavení suxamethonia	44
Specifické vlastnosti moderních nedepolarizujících relaxancií	45
Pooperační reziduální kurarizace	46
Antidota v anesteziologii (<i>M. Adamus</i>)	47
Anesteziologický přístroj (<i>M. Adamus</i>)	49
Hlavní součásti anesteziologického přístroje	49
Anesteziologické dýchací systémy (<i>M. Adamus</i>)	50
Okruh	51
Jednocestné systémy	53
Příprava nemocného před anestézií (<i>J. Koutná, T. Gabrhelík</i>)	56
Anesteziologická ambulance, předanestetické vyšetření (<i>T. Gabrhelík, J. Koutná</i>)	58
Anesteziologické riziko, fyzický stav nemocného dle ASA (<i>M. Adamus</i>)	59
Klasifikace ASA – definice jednotlivých skupin (I, II, III, IV, V)	61
Druh operačního výkonu z časového hlediska – role anesteziologa (<i>M. Adamus</i>)	62
Naléhavost operačního výkonu	62
Předoperační příprava nemocných s komplikujícím onemocněním (<i>J. Koutná, T. Gabrhelík</i>)	63
Premedikace a prepmedikace (<i>J. Koutná, M. Adamus</i>)	68
Prepmedikace	68
Premedikace	68
Stavy spojené ze zvýšeným rizikem aspirace při úvodu do CA	69
Lačnění před celkovou anestézií	70
Pooperační nevolnost a zvracení	71
Praktický postup při podávání celkové anestezie (<i>J. Koutná</i>)	71
Úvod do celkové anestezie	72
Vedení celkové anestezie	73
Ukončení celkové anestezie – fáze probuzení	74
10 Nejčastější komplikace při celkové anestezii (<i>J. Koutná, M. Adamus</i>)	75
Oběhové komplikace během celkové anestezie	76
Dechové komplikace během celkové anestezie	77
Technické komplikace	78
Alergické reakce	78
Mechanická poškození	79
Poziční trauma	79
Monitorování nemocného při celkové anestezii (<i>J. Koutná</i>)	80
Sledování nemocného po anestezii (<i>T. Gabrhelík, J. Koutná</i>)	81
Dospávací pokoj	82
Pomůcky a vybavení v anesteziologii (<i>M. Adamus, J. Koutná</i>)	84

Zajištění dýchacích cest v anesteziologii (<i>M. Adamus</i>)	85
Nejčastěji používané způsoby zajištění průchodnosti dýchacích cest v anesteziologii.....	86
Jiné pomůcky při zajišťování dýchacích cest.....	88
Obtížná tracheální intubace	88
Předvídatelná obtížná intubace	89
Nepředvídaná obtížná intubace.....	90
Bleskový úvod do anestezie.....	90
Regionální anestezie (<i>T. Gabrhelík</i>).....	95
Mechanismus účinku lokálních anestetik.....	96
Vliv regionální anestezie na orgánové systémy	96
Indikace regionální anestezie.....	97
Kontraindikace regionální anestezie	98
Komplikace regionální anestezie	98
Celková toxická reakce.....	99
Neurologické příznaky.....	100
Oběhové příznaky.....	100
Dělení lokálních anestetik.....	100
Aminoestery.....	100
Aminoamidy	101
Adjuvantní látky	102
Příprava pacienta a monitorování během regionální anestezie.....	102
Materiálové zabezpečení regionální anestezie	103
Epidurální blokáda	105
Subarachnoidální blokáda (SAB)	107
Kombinovaná subarachnoidální a epidurální blokáda.....	110
Kaudální blokáda.....	110
Paravertebrální blokáda.....	111
Periferní nervové blokády	111
Zásady pro použití neurostimulátoru	111
Blokády plexus brachialis	112
Blokády plexus lumbalis	112
Blokády plexus sacralis	112
Incizionální analgezie	112
Léčba bolesti (<i>T. Gabrhelík</i>).....	117
Terminologie v algeziologii	117
Fyziologie a patofyziologie vedení bolesti.....	118
Vrátková teorie bolesti	119
Opioidní receptory.....	119
Rozdělení bolesti.....	120
Dělení bolesti podle etiopatogeneze	120
Dělení bolesti podle časového průběhu.....	121
Nádorová versus nenádorová bolest	121

	Diagnostika bolesti.....	121
	Měření bolesti	121
18	Léčba bolesti.....	122
	Farmakoterapie bolesti.....	122
	Analgetika I. stupně léčby bolesti dle WHO.....	122
	Analgetika II. stupně léčby bolesti dle WHO	124
	Analgetika III. stupně léčby bolesti dle WHO.....	125
	Adjuvantní léčiva v léčbě bolesti	126
	Kombinace léků	127
	Invazivní léčba bolesti.....	128
	Rehabilitační léčba	129
	Psychologická a psychiatrická léčba.....	129
	Chemoterapie, radioterapie.....	129
	Chirurgická léčba	129
	Akupunktura.....	129
	TENS.....	130
	Kryoterapie.....	130
	Akutní bolest (T. Gabrhelík).....	131
	Farmakoterapie akutní bolesti	132
19	Pacientem kontrolovaná analgezie	132
	Pain service – léčba akutní bolesti ve zdravotnickém zařízení.....	132
	Chronická bolest (T. Gabrhelík)	134
20	Farmakoterapie chronické bolesti	134
	Definice resuscitační a intenzivní péče (C. Sedlák).....	141
	Resuscitační péče (ve starším pojetí)	
	a intenzivní péče nejvyššího stupně	141
	Náplň pojmu intenzivní a resuscitační péče	142
	Složky intenzivní péče.....	142
	Provoz lůžkové části anesteziologicko-resuscitačního	
	oddělení (ARO)	143
	Monitorování v intenzivní a anesteziologické péči (C. Sedlák).....	144
	Monitorování ventilace a respiračních parametrů.....	144
	Monitorování oběhu	148
	Hemodynamické monitorování.....	152
	Jugulární oxymetrie (SjO ₂)	155
	Transkraniální dopplerovská sonografie (TCD)	156
	Spektroskopie se zářením blízkým infračervenému světlu.....	156
	Gastrická tonometrie	156
	Mikrodialýza	157
	Monitorování intrakraniálního tlaku.....	157
	Monitorování intraabdominálního tlaku	158
	Monitorování mozkové aktivity.....	160
	Ostatní monitorování.....	160

Základní postupy v intenzivní péči (C. Sedlák)	161
Podpora a náhrada ventilace (C. Sedlák)	169
Respirační insuficience – diagnostika, dělení a příčiny.....	169
Oxygenoterapie	170
Neinvazivní plicní ventilace	171
Umělá plicní ventilace (UPV).....	172
Ventilační režimy	177
Podpora a náhrada oběhu (C. Sedlák)	182
ARDS (C. Sedlák)	183
Šokové stavy (C. Sedlák)	186
Sepse, těžká seps, septický šok, multiorgánová dysfunkce (MODS)	193
Život ohrožující krvácení (ŽOK)	196
Farmakologická podpora oběhu.....	198
Vazopresory.....	199
Méně užívaná farmaka.....	200
Vazodilatátory	201
Přístrojová podpora krevního oběhu.....	202
Multiorgánové selhání (C. Sedlák)	204
Skórovací schémata	205
Terapie MODS	206
Náhrada ledvinných funkcí	206
Polytrauma (C. Sedlák)	210
Trauma-protokol.....	210
Iniciální fáze trauma-protokolu	211
Sekundární hodnocení v trauma-protokolu	216
Definitivní ošetření	216
Přehled život zachraňujících výkonů u polytraumatizovaných pacientů	218
Etické otázky v intenzivní péči (C. Sedlák)	219
Intoxikace (C. Sedlák)	222
Vyšetření u intoxikací	222
Indikace k přijetí nemocného do intenzivní péče	223
Obecné aspekty terapie otrav	223
Tonutí (C. Sedlák)	229
Úraz elektrickým proudem (C. Sedlák)	232
Nozokomiální infekce v intenzivní péči (C. Sedlák)	234
Nejčastější nozokomiální infekce v intenzivní péči	235
Nozokomiální záněty plic.....	235

Nozokomiální infekce u nemocných se zavedeným cévním katétre	236
Nozokomiální infekce u nemocných se zavedeným močovým katétre	237
Převody krve a krevních derivátů (T. Gabrhelík)	238
Základní dělení krevních derivátů	238
Komplikace převodu krevních derivátů	240
Koloidní roztoky (náhradní roztoky) (M. Adamus)	241
Analgoedace pacientů v intenzivní péči (T. Gabrhelík)	243
Škála seďace (Ramsay, 1974)	244
Výživa pacientů v intenzivní péči (T. Gabrhelík)	245
Základní složky výživy	246
Cukry (glukóza)	246
Tuky	246
Aminokyseliny	247
Minerály a stopové prvky	247
Vitamíny	247
Indikace podání výživy	247
Parenterální výživa	248
Enterální výživa	248
Zdravotnická záchranná služba (ZZS) (C. Sedlák)	250
Oddělení urgentního příjmu (OUP) (C. Sedlák)	252
Součásti OUP	252
Integrovaný záchranný systém (IZS) (C. Sedlák)	254
Charakteristika IZS	254
Krizové stavy	256
Zapojení občanů do IZS	257
Třídění raněných na místě nehody	258
Principy třídění raněných a zasažených (triáž, triage)	259
Skórovací schémata při třídění raněných	263
Smrt mozku a její stanovení	
Odběr orgánů pro účely transplantace (Z. Petrová, M. Adamus)	265
Transplantace (Tx) orgánů	265
Smrt mozku	266
Stanovení smrti mozku	267
Klinické stanovení smrti mozku	267
Instrumentální potvrzení mozkové smrti (zobrazovací metody)	269
Kontraindikace odběru orgánů	270
Pracoviště provádějící odběry a transplantace orgánů v ČR	272
Národní čekací listina	273
Kritéria indikace odběru orgánů od zemřelých dárců	273
Anestezie při transplantaci ledviny	274

Kardiopulmonální resuscitace (KPR) (B. Klementa, O. Klementová, M. Adamus).....	279
Rozdělení KPR.....	279
Právní souvislosti při poskytování KPR (stav r. 2011).....	280
Řetězec přežití.....	282
Náhlé selhání základních životních funkcí.....	283
Poruchy vědomí.....	283
Náhlá zástava dechu.....	283
Náhlá zástava oběhu.....	285
Základní neodkladná resuscitace u dospělých.....	286
Praktický postup (algoritmus) BLS u dospělých.....	288
Nepřímá masáž srdeční.....	291
Podávání umělých vdechů.....	293
Automatizované externí defibrilátory (AED).....	294
Hlavní odlišnosti techniky BLS oproti dřívějším doporučením.....	296
Základní neodkladná resuscitace u dětí.....	296
Praktický postup (algoritmus) základní podpory života u dětí (PBLS) ...	297
Rozšířená neodkladná resuscitace u dospělých.....	299
Praktický postup při ALS.....	300
Nedefibrilovatelný srdeční rytmus (PEA a asystolie).....	302
Defibrilovatelný srdeční rytmus (VF, VT, „torsade de pointes“).....	302
Zajištění dýchacích cest při ALS.....	303
Potenciálně reverzibilní příčiny zástavy oběhu (+ možnosti ošetření)	304
Defibrilátor.....	306
Defibrilační elektrody.....	307
Defibrilace.....	308
Farmakoterapie při KPR.....	310
Aplikační cesty při KPR.....	310
Léky používané při KPR.....	312
Život ohrožující elektrolytové poruchy.....	315
Zajištění dýchacích cest a umělá plicní ventilace během ALS.....	317
Rozšířená neodkladná resuscitace u dětí.....	323
Algoritmus rozšířené podpory života u dětí.....	323
Algoritmus rozšířené neodkladné resuscitace novorozence.....	324
Rozšířená neodkladná resuscitace u těhotných.....	328
Alternativní postupy během KPR.....	328
Poresuscitační péče.....	330
Seznam zkratk	337
Seznam obrázků	345
Seznam tabulek	347
Doporučená literatura	348